

## EL SUPORT A LA INVESTIGACIÓ EN LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA (1990-92)

Antonio Aucejo  
Vice-rector d'Investigació



Per tenir una investigació de qualitat en una universitat cal, com en gairebé totes les activitats humanes, la coincidència d'un *soft* i un *hard*. El *soft* el constitueix la presència d'investigadors capaços i motivats, com també un ambient de treball i una certa tradició adequats a la producció científica. El *hard* està format per tots els aspectes materials que possibiliten el desenvolupament de cada investigació concreta. Els dos aspectes han de procurar evolucionar de forma paral·lela, i no estaria malament reflexionar sobre ambdós. Però en aquestes línies m'agradaria incidir sobretot en la part més econòmica, i així donar a conèixer una mica on acudeix la Universitat per a obtenir aquest *hard* i què és el que ha aconseguit en el trienni 90-92.

Des del punt de vista purament material podem considerar tres apartats imprescindibles per a portar a cap amb èxit una investigació: a) una **infraestructura** adequada. b) un suport per a les **despeses** corrents de cada treball, i c) un equip de **persones** adequat al projecte plantejat.

S'ha dit moltes vegades –i cal recordar-ho perquè és ben cert– que cap d'aquests tres factors pot ser cobert d'una manera raonable amb el pressupost ordinari d'una universitat; pressupost que s'ha d'ocupar, a més a més, de tota una sèrie de despeses de funcionament bàsic i de docència que, actualment, consumeixen tots els seus recursos. Vegem breument com ha intentat la nostra universitat obtenir els recursos necessaris per a cadascun dels tres capítols esmentats.

### Dotació d'infraestructura

Per a portar a terme una investigació sempre cal un equipament bibliogràfic i a més a més, moltes vegades, un equipament instrumental. El primer és atés de manera prou completa des del pressupost ordinari de la Universitat, que en els darrers tres anys ha invertit quasi 500 milions de pessetes en llibres i revistes, encara que també hem recorregut de forma esporàdica a convocatòries d'infraestructura científica fetes pel **Ministeri d'Educació i Ciència** o per la **Conselleria** amb competències en Universitats i Investigació del nostre Govern Autònom. Els ingressos en aquest capítol han estat de 40 milions en material bibliogràfic.

En l'equipament instrumental les característiques

són totalment distintes. La Universitat només incideix, amb el seu pressupost, de manera testimonial (190 milions en el trienni que ens ocupa) per a substituir un equip de grandària mitjana i petita, però la major part de l'instrumental en ús s'ha finançat amb fons externs. Les fonts de finançament han estat tres: 1) La **CEE**, que, mitjançant els seus programes de Desenvolupament Regional (**FEDER**), ha cofinançat l'adquisició de grans equips o edificacions per valor de 1.230 milions de pessetes en el darrer trienni. Atés el caràcter econòmic de la CEE, aquestes ajudes només poden dedicar-se a la Investigació aplicada (R+D). Així mateix, s'han invertit 300 milions més en equipament de tipus mitjà a través del programa **STRIDE**. 2) Els **programes públics d'infraestructura** (Ministeri d'Educació Ciència o Conselleria d'Educació), que, per mitjà de propostes competitives, permeten l'adquisició d'infraestructura de tipus petit o mitjà. En aquests programes la Universitat només ha aconseguit 345 milions, ja que, per raons de retallament pressupostari, el Ministeri va suprimir aquest programa l'any 1991 i la Conselleria el va reduir considerablement. 3) Els **propis Projectes** o Contractes d'Investigació, que inclouen normalment una part d'equipament, encara que, llevat d'excepcions, sol ser un equipament petit. En el període que comentem podem estimar aquesta contribució en 800 milions.

### Despeses de finançament corrent

El cost ordinari de cada investigació (material fungible, viatges, publicacions, etc.) constitueix la part central del pressupost de cada Projecte o Contracte i, fonamentalment, es finança d'aquesta manera una vegada aprovats. Per a la realització de la Investigació relativament residual, que per una o altra raó no té suport extern, o per a un manteniment basal, la Universitat disposa d'un pressupost petit que distribueix de manera proporcional a la producció científica de cada departament o institut. A aquesta quantitat s'afegia una ajuda genèrica que transferia el Ministeri d'Educació i Ciència i que fou suprimida sense massa explicacions en 1992. El conjunt d'aquest pressupost bàsic ha estat en aquests tres anys de 408 milions. És evident que la Investigació no s'ha mantingut amb aquest diner, sinó mitjançant



els 178 projectes aprovats en les convocatòries estatals (1.360 milions), els 279 Contractes d'Investigació signats amb empreses públiques o privades (1.267 milions) i els Contractes signats amb la CEE, que s'han incrementat de manera molt significativa (255 milions).

### Finançament del personal

La part fonamental d'una investigació és, sens dubte, el capital humà que necessita per a realitzar-se. Evidentment, el personal fonamental és el propi de la Universitat, finançat per mitjà dels pressupostos ordinaris (més de 8.000 milions anuals suposa la plantilla de tot el Professorat de la Universitat), però és imprescindible també la col·laboració de personal addicional. Tradicionalment aquest personal estava format pels Becaris, els quals, mentre completaven la seua formació, contribuïen a l'execució dels projectes en marxa; però, darrerament, comencen a aparèixer els contractes laborals a doctors ja formats per a realitzar un determinat projecte.

En aquests moments, els **becaris** encara són els més nombrosos (al voltant de 450 que són pagats pel Ministeri, la Conselleria o a càrrec de determinats Projectes o Contractes d'Investigació), però ja es nota un increment en els contractes laborals, tendència que considere molt positiva per bé que, evidentment, no hauria de realitzar-se a costa dels becaris, sinó complementàriament.

### Mirant cap al futur

Tot continuant amb els aspectes purament *hard*, ¿quines perspectives té el finançament de la Investigació en els propers anys? Si tenim en compte que Espanya dedica a Investigació prou menys que els països avançats de la CEE, no sembla possible que l'esforç realitzat en aquests darrers anys es veja frenat ni tan sols momentàniament. De fet, els pressupostos tant de l'Estat com del Consell mantenen o fins i tot augmenten lleugerament els capítols dedicats a R+D.

De fet, hi ha indicis que semblen prometedors. D'una banda, es discuteix en aquests moments el pròxim programa FEDER, en el que València encara apareix com a regió d'objectiu 1. Això fa pensar que la Universitat pot rebre en els propers 6 anys (termini de duració del programa) al voltant de 3.000 milions en infraestructura per part del fons interregional, sense comptar amb el que el Consell decidisca dedicar, d'entre els fons propis, a R+D.

En segon lloc, la nostra implantació en els programes d'investigació convocats i finançats per Brussel·les és cada vegada més intensa. En 1992 la Universitat de València va aprovar 36 Projectes amb un import de quasi 1.300.000 ECUS.

En tercer lloc, i pel que fa a les actuacions dins del

País Valencià, aquest any s'han produït dos fets importants: a) la convocatòria per primera vegada, per part de la **Conselleria d'Indústria**, de projectes d'investigació pre-competitiva, en el que pot ser un intent de potenciar una investigació més dirigida al nostre entorn industrial, investigació que haurà de coordinar-se amb altres esforços semblants d'altres conselleries. El Programa estava dotat amb 300 milions, 115 dels quals han vingut a projectes presentats per la nostra universitat; i b) també per primera vegada, la **Direcció General d'Universitats i Investigació** ha convocat ajudes per a finançar Projectes d'Investigació. La convocatòria s'acaba de resoldre i, dels 42 Projectes seleccionats per al seu finançament, 17 pertanyen a investigadors de la Universitat de València.

Aquest repte per mantenir una investigació àmplia i de qualitat també té els seus punts grisos, en els quals haurà d'intervenir decididament la pròpia Universitat per millorar, en la mesura que li siga possible, l'ajuda que presta als seus professors. Al llarg d'aquesta exposició ha quedat palés que les quantitats que la Universitat dedica a la investigació són escasses i, possiblement, en aquest moment no pot ser d'altra manera. Però si, com espere, el finançament que la Universitat rep de la Generalitat s'incrementa de manera significativa, crec que seria el moment de plantejar-nos tots plegats si no hauríem de dedicar-li un esforç econòmic important a la investigació.

Si es pren aquesta decisió, la Universitat podria començar una política més decidida d'estímul de la investigació. Es podria incrementar, per exemple, el programa ja existent de projectes propis de la Universitat, per iniciar grups nous que difícilment poden acudir directament a convocatòries externes. Aquest Programa, que té una gran demanda entre el professorat universitari, es finança actualment amb fons del Ministeri que possiblement desapareixeran. Es podria mantenir un programa, per bé que fóra en petita escala, de beques pròpies de la Universitat, incrementar de manera significativa el nombre de professors visitants, augmentar l'escàs pressupost dedicat a mantenir l'equip científic de què disposem, mantenir un programa d'ajudes per a assistir a congressos o, fins i tot, pensar a finançar alguna línia d'investigació d'interés per a la Universitat que, per les raons que siga, és difícil cofinançar amb organismes externs.

La Universitat de València disposa d'allò més important, un magnífic conjunt d'Investigadors reconeguts exteriorment. Si, a més a més, mantenim i augmentem el *hard* necessari, no hi ha dubte que la Investigació de la nostra Universitat millorarà el bon nivell que ja ha assolit.





## Celebrades les Jornades Tècniques de la xarxa nacional d'R+D, RedIRIS

El passat dia 1 de desembre, es donava cloenda, al saló d'actes de la Facultat d'Econòmiques, el congrés anual de les institucions usuàries de RedIRIS (Red Telemàtica Nacional para el Sector Académico e Investigador), organitzat conjuntament per Fundesco i el Servei d'Informàtica de la Universitat de València.

Els serveis de RedIRIS són proporcionats pel Pla Nacional R+D en el marc del programa integrat IRIS, que gestiona i coordina aquesta xarxa, tant en la vessant estatal com en la de la seua coordinació amb les xarxes semblants d'altres països. RedIRIS és part integrant de la xarxa de xarxes d'àmbit mundial coneguda com Internet, que interconnecta

actualment més de dos milions d'ordinadors d'uns seixanta països.

Les jornades s'han organitzat amb una periodicitat anual. Aquesta n'és la quarta convocatòria. Entre els seus participants es troben especialistes en comunicacions telemàtiques i personal de suport d'usuaris d'universitats i centres d'investigació d'arreu l'estat espanyol, procedents sobretot de centres de càlcul i serveis d'informàtica.

Fins ara, el programa IRIS i la xarxa RedIRIS han estat gestionats ininterrompudament per la FUNDESCO. Tanmateix, el proper any la gestió de RedIRIS la portarà a terme el CSIC, que ha

exposat en aquestes Jornades els seus plans de futur. També s'hi ha tractat de millorar l'esquema organitzatiu per permetre una millor interacció entre els diversos usuaris i els gestors de RedIRIS.

El País Valencià disposa d'enllaços de 64 Kbps entre totes les seues universitats i diversos centres d'investigació, així com enllaços amb Madrid i Barcelona. A més, el País Valencià és el que major nombre d'ordinadors té registrats en la Internet, amb uns 3.200 ordinadors (29% del total estatal). Ha estat pioner també en serveis de xarxa, especialment d'informació, com ara *news* i *gopher*, gràcies a la dedicació i coordinació dels responsables de

## On i com invertir R+D Jornades d'Investigació Rictes

Invertir més en Recerca i Desenvolupament als sectors tradicionals ha estat una de les conclusions derivades de les *II Jornades de Investigación sobre las relaciones entre ciencia, tecnología, economía y sociedad (Rictes)*, celebrades a Salamanca. Organitzades en aquesta convocatòria pel grup EPOC de la Universitat de Salamanca, aquesta reunió ha pogut avaluar l'impacte social del desenvolupament tecnològic sostingut que caracteritza la nostra societat de fi de segle. En aquestes jornades -on ha participat el Departament d'Anàlisi Econòmica de la Universitat de València i l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques (IVIE)-, hom ha avaluat els sectors productius espanyols més adients a

l'hora d'invertir en R+D, tot tenint en compte que la nostra competitivitat en els sectors denominats "punta" és més aviat migrada.

Atés que els preus influeixen negativament i significativa en les exportacions de l'estat espanyol, mentre que, altrament, l'esforç tecnològic ho fa positivament, les Jornades han remarcat la importància d'invertir en infraestructura tecnològica en aquells sectors més tradicionals que tenen una demanda estable, tot i ser dèbil comparativament parlant. I això perquè l'esforç tecnològic espanyol no resulta significatiu en les exportacions dels sectors de tecnologia punta, en els que la diferència entre la competitivitat espanyola i la d'altres països industrialitzats és quasibé insalvable. Així, els sec-

tors més tradicionals de la indústria espanyola com ara la mineria, la siderúrgia, la construcció de materials, el tèxtil, calcer o cuir semblen més endibles a l'hora d'invertir R+D que no la química, la maquinària electrònica i informàtica, la ferroviària i aquelles altres on les inversions tindrien una minsa repercussió si parem atenció al grau de desenvolupament d'aquests sectors en els països líders en aquests sectors punters. Per això mateix, algunes línies de la nova *política Clinton*, com els incentius fiscals estables a R+D, la decidida política de compres públiques i una major ajuda a la formació dels treballadors, semblen especialment adequades també per al cas espanyol.



## III Col.loqui Internacional d'Història Local Història Local i societat.

El passat mes de novembre va tenir lloc, al Club Diario Levante, el **III Col.loqui Internacional d'Història Local**, organitzat pel Centre d'Estudis d'Història Local de la Diputació de València. Aquesta convocatòria va aplegar nombrosos i destacats especialistes europeus, com ara **Giovanni Levi**, **Franco Ramella**, **David Crossley** o **Anna Davin**.

Les ponències que conformaren el col.loqui d'enguany es vertebraren en quatre eixos. En la primera, **Raphael Samuel**, de l'Oxford University, i **Julián Casanova**, de la Universitat de Saragossa dissertaren sobre la funció social de la història local. A la segona sessió, genèricament intitulada *Treballar la història local*, hom va denunciar l'actual tendència divergent entre l'historiador professional i l'aficionat, qui ha estat el conreador habitual de la història local més tradicional. A la tercera sessió, on s'analitzaren *Els registres del medi local*, **Antoni Furió**, de la Universitat de València, va defensar la tècnica micro per tal com permet analitzar les diferents fonts de dades de

forma global i sincrònica, tot fent possible "una reconstrucció d'allò viscut impensable en altres pràctiques historiogràfiques", mentre que **Mercedes Villanova**, de la Universitat de Barcelona, i **David Crossley**, de la University of Sheffield, defensaren la utilitat dels altres registres, l'oral i l'arqueològic, respectivament, a l'hora de bastir la història local. En la darrera sessió, que girà al voltant de la *Pràctica social i l'ús de la història*, **Anna Davin**, parlà i defensà el quefer dels *History Workshop* anglesos en matèria educativa i com a "mitjà de revifament de la identitat social", mentre que **José María Lorenzo Espinosa**, de la Universitat de Deusto, tornà a incidir en l'excessiva professionalització i divisió de la pràctica històrica, "cosa que redunda -va dir- en la progressiva ruptura entre l'historiador i el públic". Amb tot això i amb el debat consegüent es va clausurar la tercera edició del Col.loqui Internacional d'Història Local que, regularment, se celebra a València sota els auspicis de la Diputació i de la Universitat de València.

## La Universitat convoca ajudes per a la investigació sobre la bibliografia de Fuster

Aquesta convocatòria s'inclou dins de les activitats de la càtedra "Joan Fuster". El treball d'investigació tindrà com a objectiu estudiar la bibliografia de Joan Fuster i haurà de durar, com a màxim, dos anys. El termini de presentació de sol.licituds finalitzarà un mes després de la publicació de la resolució al DOGV. Els sol.licitants hauran de presentar el currículum i publicacions específiques sobre aspectes bibliogràfics de Joan Fuster.

El projecte de treball que la Comissió Avaluadora destrie rebrà un ajut total d'un milió de pessetes. La Comissió, encara que la convocatòria podrà declarar-se deserta.

Si voleu més informació, podeu adreçar-vos a l'Institut de Filologia Valenciana, en la Facultat de Filologia de la Universitat de València.



## Finalitza el Primer Congrés de l'Escola Valenciana

Organitzat per la Federació Escola Valenciana-Associacions per la Llengua, va tenir lloc al Palau de Pineda, seu de la UIMP, i durant els dies 4, 5 i 6 de desembre, el **Primer Congrés de l'Escola Valenciana**. Aquest Primer Congrés, que ha reunit vora 700 participants, ha analitzat i debatut la situació de l'ensenyament en valencià deu anys després de la promulgació de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià. Tanmateix, les ponències i comunicacions del

congrés no s'han circumscrit exclusivament a l'àrea lingüística o en el cas estrictament valencià, sinó que també s'ha beneficiat d'altres experiències d'immersió lingüística.

La conferència inaugural estigué a càrrec de **Jim Cummins**, cap del Modern Language Centre de la Universitat de Toronto, al Canadà, que tractà sobre els principis de l'ensenyament-aprenentatge bilingüe. Altres casos de societats multilingües, com el finlandès, també foren analitzats.

Quatre han estat les àrees d'anàlisi que han vertebrat el congrés: l'Àrea de política lingüística i ensenyament; l'Àrea 10 Anys de la LUEV, valoracions i propostes; l'Àrea d'àmbit social i l'Àrea de col.loquis i comunicacions. Set conferències marc i quatre taules rodones, completaren el panorama científic del Congrés. D'altra banda, hom va aprofitar el marc del congrés per retre homenatge a dues figures cabdals en l'ensenyament del valencià: Enric Soler i Godes i Carles Salvador.